

College van Beroep voor de Examens

Nr: AC 2402 1243

Het College van Beroep voor de Examens,
mr. M.H.E. Mathon, voorzitter, dr. R. Wilders en D. Rademaekers, leden.

BESLISSING inzake het beroep van mevrouw ██████████, hierna te noemen “appellante”, ingesteld bij schrijven van 1 februari 2024, tegen de beslissing van 21 december 2023 van de examencommissie Politicologie van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, hierna te noemen “verweerster”, waarin appellante wordt meegedeeld dat het verzoek om dispensatie voor de aanwezigheidsplicht voor de onderwijseenheid ‘*Academic Skills for Political Scientists I*’ met vakcode 7321E023FY (hierna: het vak) door verweerster is afgewezen.

I. Ontstaan en loop van het geding

Het cijfer voor de onderwijseenheid ‘*Academic Skills for Political Scientists I*’ is opgebouwd uit drie onderdelen: 25% voor participatie, 15% voor presentatie en discussie moderatie en 60% voor schriftelijke opdrachten. Studenten mogen daarnaast maximaal drie van de twintig werkgroepen missen. Appellante heeft meer dan drie werkgroepen gemist (te weten 3,5) en een ‘Niet aan voorwaarden voldaan’ (NAV) toegekend gekregen voor het vak als geheel. Dit houdt in dat appellante het volledige vak over moet doen. Daarnaast is de laatste schriftelijke opdracht van appellante niet meer beoordeeld met een cijfer, aangezien appellante niet heeft voldaan aan de aanwezigheidsplicht. Appellante heeft gelet op voornoemde situatie een heroverwegingsverzoek ingediend bij haar docent, waar geen gehoor aan is gegeven. Vervolgens heeft appellante een verzoek om dispensatie voor de aanwezigheidsplicht ingediend bij verweerster.

Bij besluit van 21 december 2023 is door verweerster aan appellante medegedeeld dat zij geen dispensatie krijgt voor de aanwezigheidsplicht van het vak, aangezien aanwezigheid een belangrijke voorwaarde vormt voor het behalen van de eindtermen c.q. leerdoelen. Door de afwezigheid is appellante logischerwijs een significant deel van de vereiste kennis en vaardigheden misgelopen. Deze achterstand zou appellante alleen goed kunnen maken door het vak over te doen. Tegen dit besluit is het beroep van 1 februari 2024 gericht. Bij schrijven van 2 februari 2024 is verweerster verzocht om in overleg met betrokkene na te gaan of een minnelijke schikking tot de mogelijkheden behoort. Dit heeft echter niet geleid tot een oplossing van het geschil. Bij schrijven van 5 maart 2024 heeft verweerster een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld tijdens de zitting op 21 maart 2024, alwaar appellante en haar gemachtigde, ██████████, is verschenen. Namens verweerster is verschenen ██████████, voorzitter examencommissie en ██████████, ambtelijk secretaris examencommissie.

II. Motivering

Standpunt van appellante

Appellante heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Appellante kan zich niet verenigen met de beslissing, omdat zij van mening is dat deze onterecht is en is strijd is met de redelijkheid en billijkheid. Volgens appellante was er sprake van situaties van overmacht die rechtvaardigen dat zij dispensatie zou moeten krijgen. Appellante was slechts 3,5 keer afwezig bij de werkgroepen, wat volgens haar slechts een overschrijding van 0,5 van de minimale aanwezigheidsplicht betekent. Bovendien heeft zij tijdens de bijgewoonde werkgroepen altijd actief deelgenomen, zoals bevestigd door de docent en haar medestudenten. Appellante meent dat verweerster geen adequaat onderscheid maakt tussen het bijwonen van 16,5 of nog minder werkgroepen, wat niet strookt met het vertrouwens- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Het besluit biedt geen ruimte voor een afweging van de persoonlijke omstandigheden die hebben geleid tot het missen van de sessies. Op 2 november 2023 was er geen treinverbinding tussen Den Haag en Amsterdam vanwege de storm Cairán, waardoor appellante, die in den Haag woont, niet naar de werkgroep van die dag kon komen. Daarnaast werd haar tante op 8 november 2023 getroffen door een ernstig herseninfarct, waardoor appellante erg van streek was en de werkgroep van die dag moest missen. In de periode rond 7 december 2023 was appellante enkele weken aan bed gebonden met koorts door een stevige longontsteking, waardoor zij nogmaals een werkgroep heeft gemist. Hierbij heeft appellante de docent tijdig op de hoogte gesteld van haar medische situatie en het mogelijke gevaar van besmetting indien zij wel aanwezig zou zijn bij de werkgroep. Appellante is van mening dat bij deze gebeurtenissen duidelijk sprake was van overmacht, wat rechtvaardigt dat zij dispensatie had moeten krijgen. Appellante betoogt dat zij door het niet voldoen van de aanwezigheidsplicht helemaal geen cijfer heeft gekregen, maar een NAV. De aanwezigheid wordt voor 25% meegerekend in de totale beoordeling, waardoor appellante disproportioneel is benadeeld en hierdoor niet aan het laatste tentamen mag deelnemen. Het besluit is om die reden onevenredig ten opzichte van het beoogde doel van het besluit en appellante beroept zich hierbij dan ook op het evenredigheidsbeginsel. Appellante is, gelet op bovenstaande, van mening dat zij een geslaagd beroep kan doen op de discretionaire bevoegdheid van B.5.2. lid van de OER, evenals op de uitzonderingsmogelijkheid die in de cursushandleiding wordt genoemd, waardoor de docent appellante op een andere wijze alsnog aan haar verplichtingen had kunnen laten voldoen of volledige dispensatie van de aanwezigheidsplicht had kunnen verlenen, zodat zij het vak kon afronden. Appellante verzoekt, alles overwegende, om herziening van het besluit. Tot slot verzoekt appellante om verweerster, op grond van artikel 8:75 en 7:28 van de Algemene wet bestuursrecht, te veroordelen tot de proceskosten.

Standpunt van verweerster

Verweerster heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Verweerster stelt dat de uitsluiting van vakafronding niet in strijd is met het vertrouwens- en zorgvuldigheidsbeginsel. Ten eerste is er geen sprake van 3,5 gemiste werkgroepen, maar een totaal van 5,5. Appellante zou namelijk bij drie werkgroepen volledig afwezig zijn geweest en bij vijf werkgroepen ruim te laat zijn geweest. Verweerster acht deze berekening redelijk, omdat te laat komen als halve absenties worden meegerekend, overeenkomstig met de cursushandleiding.

Verweerster erkent dat appellante haar heroverwegingsverzoek correct heeft ingediend bij de docent (conform art. B.2.5.2 van de OER), maar wijst erop dat de docent appellante haar situatie, in overleg met de studieadviseur, al had heroverwogen en een besluit had genomen op 11 december 2023. De docent had appellante voor die tijd al tweemaal gewaarschuwd voor haar absentie en aangegeven dat appellante zich geen absenties meer kon veroorloven. Verweerster meent dat de persoonlijke omstandigheden wel degelijk in beschouwing zijn genomen door de docent. Echter moest de docent concluderen dat ondanks deels overmachtssituaties, appellante niet meer kon voldoen aan de leerdoelen van het vak. Verweerster volgt deze conclusie en is van mening dat appellante te veel noodzakelijke kennis en vaardigheden heeft misgelopen, wat cumulatieve negatieve effecten heeft, doordat er bij vervolgvakken opnieuw een beroep zal worden gedaan op deze kennis en vaardigheden. Daarbij geeft verweerster aan dat de vraag of de omstandigheden moesten worden gezien als een vorm van overmacht, ook mee zijn genomen in de overwegingen. De conclusie daarbij was dat de omstandigheden weliswaar voor een groot deel buiten de invloed van appellante lagen en deels als overmacht op medische gronden konden worden betiteld, maar dat er geen realistische opties meer waren om ervoor te zorgen dat appellante binnen de kaders van het vak alsnog de gewenste kennis en vaardigheden kon opdoen.

Hoewel appellante slechts een klein onderdeel van het vak heeft gemist, betoogt verweerster dat de uitsluiting gerechtvaardigd is, gezien haar onvermogen om aan de leerdoelen te voldoen door haar afwezigheid. Appellante zal het vak opnieuw moeten volgen om de vereiste kennis en vaardigheden te verwerven voor vervolgvakken. Verweerster is dan ook van mening dat dit in het belang is van

appellante en haar studievoortgang. Verweerster ziet, alles overziend, dan ook geen reden om het besluit te herzien.

Het College overweegt als volgt

1. Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.
2. Artikel 7.13, tweede lid, WHW bepaalt dat in de onderwijs- en examenregeling, onverminderd het overigens in deze wet ter zake bepaalde, per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten dienen te worden vastgelegd met betrekking tot het onderwijs en de examens.
3. Artikel A.4.7. van het facultaire deel van de van de Onderwijs- en Examenregeling voor de bacheloropleiding Politicologie 2023-2024 (hierna: OER) bepaalt het volgende:
 1. *De examencommissie kan op schriftelijk verzoek van een student vrijstelling verlenen voor het afleggen van een of meer examenonderdelen.*
 2. *De examencommissie beslist binnen twintig werkdagen na ontvangst van het verzoek.*
 3. *Nadere voorwaarden met betrekking tot vrijstellingen zijn, voor zover aan de orde, opgenomen in artikel B.4.7 en/of in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.*
4. Artikel A.4.5. van de OER bepaalt het volgende:
 1. *Tot het afleggen van tentamens van de opleiding wordt twee maal per studiejaar de gelegenheid gegeven, tenzij in hoofdstuk 5 van deel B anders is bepaald.*
 2. (...)
 5. *Nadere voorwaarden met betrekking tot herkansing zijn, indien aan de orde, opgenomen in hoofdstuk 5 van deel B.*
5. Artikel B.5.2 van het opleidingsspecifieke deel van de OER luidt als volgt:
 1. *In geval aan een onderwijseenheid een of meer werkgroepen/practica zijn verbonden is de student in beginsel verplicht deze bijeenkomsten bij te wonen en zich op deze bijeenkomsten terdege voor te bereiden. In de cursushandleiding van de onderwijseenheid wordt de aanwezigheidsplicht nader toegelicht.*
 2. *Wanneer de student door omstandigheden niet bij een werkgroep/practicum aanwezig kan zijn, dient de student de docent hiervan te verwittigen, met opgaaf van redenen.*
 3. *Indien de student door omstandigheden niet aan de aanwezigheidsverplichting kan voldoen, beoordeelt de docent, nadat de student een nadere toelichting en motivatie heeft kunnen geven, of en op welke wijze de student alsnog aan deze verplichting kan voldoen.*
 4. *Indien de student het niet eens is met het besluit van de docent zoals bedoeld in lid 3, kan de student zich wenden tot de examencommissie.*
 5. *De examencommissie kan, na een gemotiveerd verzoek van de student, een uitzondering maken op de aanwezigheidsverplichting.*
6. Artikel B.5.3. van het opleidingsspecifieke deel van de OER luidt als volgt:
 1. *Elke onderwijseenheid heeft een cursushandleiding, die wordt gepubliceerd in de digitale leeromgeving. De cursushandleiding is opgesteld volgens standaardrichtlijnen van CSW/GSSS en bevat ten minste de volgende informatie:*
 - a) *Algemene informatie over de onderwijseenheid, zoals de titel, inhoud en de werkvorm van de onderwijseenheid;*
 - b) *De leerdoelen van de onderwijseenheid en hoe die zich verhouden tot de eindtermen van de opleiding;*
 - c) *De voor de onderwijseenheid geldende ingangseisen;*
 - d) *De voor de onderwijseenheid geldende inspanningsverplichting;*

- i. Regels met betrekking tot de deelname aan het onderwijs en afwezigheid voor zover deze afwijken van de in de OER genoemde;*
- ii. Regels met betrekking tot het door de student te verrichten studie- en toetswerk;*
- e) De wijze van toetsing (toetsvormen), waaronder de geldende data en/of termijnen en taal;*
- f) De wijze waarop het eindresultaat tot stand komt, inclusief het gewicht van de toetsonderdelen;*
- g) De criteria die bij de beoordeling worden gehanteerd;*
- h) De wijze waarop en wanneer voor toetsen in inzage (voor tentamens: nabespreking) en een herkansings-/reparatiemogelijkheid is voorzien;*
- i) (...)*

7. Artikel B.5.4 van het opleidingsspecifieke deel van de OER luidt als volgt:

- 1. (...)*
- 2. Voor alle toetsonderdelen die minder dan 40% wege bij berekening van het eindcijfer geldt wederzijdse compensatie bij een onvoldoende deeltcijfer.*
- 3. Voor elk toetsonderdeel dat 40% of meer meeweegt voor het eindcijfer van een onderwijseenheid worden twee kansen aangeboden voor succesvolle afronding: de eerste mogelijkheid en de herkansingsmogelijkheid (bij een tentamen) of reparatiemogelijkheid (bij andere toetsvormen).*
- 4. (...)*
- 7. Een herkansing betreft de volledige leerstof die bij de eerste tentamenkans is getentamineerd, ook wanneer de tentamenkans in meerdere momenten (deeltentamens) is aangeboden. De docent kan van deze regel afwijken, maar dient dat in de cursushandleiding aan te geven.*
- 8. Een reparatiemogelijkheid wordt aangeboden gedurende de reguliere onderwijsperiode waarin de betreffende onderwijseenheid wordt verzorgd, doch in elk geval binnen vijf weken na afloop van de onderwijseenheid.*
- 9. Herkansings- en/of reparatiemogelijkheden worden beperkt tot de categorie studenten die hebben voldaan aan de inspanningsverplichtingen die in de cursushandleiding staan vermeld.*
- 10. (...).*
- 15. Aan de afsluitende toetsing van vakken kan uitsluitend worden deelgenomen indien de student aan de inspanningsverplichting van het vak heeft voldaan. De inspanningsverplichting wordt geformuleerd in de cursushandleiding.*
- 16. Wanneer door overmacht niet aan de inspanningsverplichting kan worden voldaan moet de student onmiddellijk, via de studieadviseur, bij de Examencommissie een vrijstelling van (een deel van) deze verplichting aanvragen, vergezeld van een onderbouwing.*

8. In de cursushandleiding van het vak *Academic Skills for Political Scientists I* staat, voor zover relevant, het volgende vermeld:

Learning aims

Upon completing the course:

- 1. Students have acquired basic 'soft skills', like ownership, creative thinking, time management, communication, team work, leadership, responsibility, problem solving and conflict resolution.*
- 2. Students are able to identify, phrase and compare the basic elements (the conclusion, the problem definition, relevance) of scientific texts.*
- 3. Students have understanding of the definition and relevance of concepts in academic texts. Students understand the importance and disputable nature of different conceptual perspectives.*
- 4. Students are able to conceptualise, using assigned literature, and are able to apply these conceptualisations consistently to an assigned empirical case to allow for analysis.*
- 5. Students are able to identify a conceptually informed angle or puzzle for an assigned empirical case.*
- 6. Students are able to translate their puzzle into an original academic contribution, containing a clear central argument that is well supported, in:*
 - 1. Short written assignments, that meet set criteria regarding lay out, structure, style, language and references.*
 - 2. Discussions, (class)conversations and group assignments.*

3. An academic presentation, in which a case is analysed with the use of a preassigned conceptual framework.

Attendance

There is a minimal participation of 17 sessions (out of 20 sessions in total). Calamities (whatever kind) allow you to miss up to three sessions.

Please inform your tutor if you are unable to make it to class. If you miss more sessions than allowed, you are unable to complete the course. Please respect your tutor and your fellow students and be on time. Tardiness can affect your attendance records (if it happens more than once) and negatively affects your participation grade. Check your personal attendance record by clicking on 'Attendance' on the left.

Assessment information

The assessment structure of the course is as follows:

	Weight	Resit?	Compensable?
<u>Writing assignments</u>	60%	Yes, 1 assignment may be retaken	No
<u>Class participation</u>	25%	No	Yes
<u>Presentation and discussion moderation</u>	15%	No	Yes

Additional conditions

There are three additional conditions for completing the course:

1. The average of the written assignments has to be 5.5 or higher.
2. At least three out of the four written assignments have to be valid attempts, excluding the resit attempt. Invalid attempts count as 0 towards the final (writing assignment) average and therefore need to be compensated.
3. There is a minimal participation of 17 sessions (out of 20 two-hour sessions in total). Calamities (whatever kind) allow you to miss up to two sessions. Please inform your tutor if you are unable to make it to class. If you miss more than three sessions, you are unable to complete the course.

Resit

Both your assignment average as well as the course average needs to be 5.5 or higher to pass the course. If either of these grades is not sufficient, you can use the resit to replace one of the four written assignments, to improve your assignments' average. You may also resit an invalid assignment. At the end of the semester, a completely new resit assignment will be provided that replaces one of the original assignments. You may also voluntarily do the resit assignment, if you are unsatisfied with one of your assignment grades. Please note that the last attempt counts and that a resit:

- is never graded higher than 7.0;
- receives no feedback except rubric scores and a grade.

The resit assignment is distributed on Canvas on December 21. The resit deadline is February 13, 17:00. Plan your resit carefully, because no time will be allotted to work on it during other courses (as is custom with resits).

If your course average or your assignment average is still not 5.5 or higher after the resit attempt, you are to re-enroll in the course next year. Students who re-enroll are offered an extensive variant of the course, involving more self-study and limited class time (allowing you to combine the course with second-year courses).

Please note that you can never compensate for missing more than the allotted amount of sessions.

9. Het College stelt vast dat de afwezigheid van appellante op twee aparte punten wordt beoordeeld, ten eerste bij de beoordeling van de 25% participatie tijdens de werkgroepen en ten tweede bij de aanwezigheidsplicht in algemene zin waarbij er maximaal 3 van de twintig werkgroepen gemist mogen worden. Het is het College gebleken dat de leerdoelen voor de 25% participatie niet zijn getoetst bij appellante, wegens het niet voldoen aan de algemene aanwezigheidsplicht.

10. Het college stelt vast dat bij de invulling die door verweerster wordt gegeven van de aanwezigheidsplicht er sprake dient te zijn van een fysieke aanwezigheid, welke enkel kan leiden tot een voldaan of niet voldaan nu de participatie tijdens de werkgroepen op andere wijze wordt beoordeeld. Er is derhalve sprake van een fysieke aanwezigheidsplicht waarbij geen sprake is van een onderliggend onderwijskundig doel dat zelfstandig wordt getoetst. Zoals het College al eerder heeft geoordeeld (AC 2207 3278 en AC2401 45217) komt het stellen van een aanwezigheidsplicht tijdens een algemene onderwijsvorm als een werkgroep zonder hierbij te omschrijven op welke wijze de specifieke leerdoelen worden getoetst het College onjuist voor nu er niet duidelijk is omschreven op welke wijze de leerdoelen kunnen worden behaald en op welke wijze de leerdoelen worden getoetst. Een en ander moet dan ook in strijd worden geoordeeld met artikel 7.13, tweede lid, onder t, WHW. Het College stelt vast dat verweerster in de voorliggende situatie niet genoegzaam heeft aangetoond dat er bij de onderhavige werkvorm sprake is van een praktische oefening in de zin der wet, waarvoor een aanwezigheidsplicht wegens het behalen van het desbetreffende leerdoel kan worden ingesteld, alsook dispensatie voor kan worden aangevraagd. Het College heeft tevens vastgesteld dat appellante niet in de gelegenheid is gesteld om de 25% participatie te kunnen compenseren nu dit niet (correct) is getoetst. Appellante is namelijk niet in de gelegenheid gesteld om de laatste opdrachten in te leveren vanwege het niet voldoen aan de aanwezigheidsplicht. Het College is van mening dat appellante in staat gesteld had moeten worden om de opdrachten in te leveren, zodat de leerdoelen die mede zien op de participatie zouden worden getoetst. Alleen al hierom is het beroep gegrond.
11. Daarnaast stelt het College vast dat er in de cursushandleiding alleen een herkansingsmogelijkheid wordt aangeboden voor het vak, indien is voldaan aan de aanwezigheidsplicht. Het College meent dat de uitsluiting van de herkansingsmogelijkheid, wegens het niet voldoen aan de aanwezigheidsplicht, die is opgenomen in de cursushandleiding strijdt oplevert met de bepalingen die in artikel A.4.5. van de OER zijn opgenomen. Het College neemt hierbij in overweging dat, indien het vak niet wordt behaald, er een andere variant van het vak wordt aangeboden met meer zelfstudie en beperktere lestijd, wat er op duidt dat een student het vak ook kan behalen zonder de aanwezigheidsplicht in het geval dat een student het vak volledig herkanst.
12. Alles overziend komt het College tot het oordeel dat het bestreden besluit in strijd is met het recht. Het beroep tegen dit besluit is daarom gegrond.
13. Ingevolge artikel 7:28, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. In administratief beroep wordt aldus voor het in aanmerking komen van een vergoeding van proceskosten expliciet de koppeling gelegd met het herroepen van het bestreden besluit wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid (artikel 7:28, tweede lid, Awb)
14. Het College overweegt dat er in het geval van appellante sprake is van een herroepen besluit wegens een aan verweerster te wijten onrechtmatigheid. Hiermee is voldaan aan het vereiste uit artikel 7:28, tweede lid, Awb, waardoor het verzoek om een proceskostenvergoeding zal worden toegewezen. Dit zal worden gebaseerd op de aanwezigheid van de gemachtigde van appellante tijdens de hoorzitting.
15. Gelet op het vorenstaande wijst het College het verzoek om een proceskostenvergoeding toe en veroordeelt het College verweerster in de door appellante gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt het College op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op €1.194,- (1 punt voor het indienen van

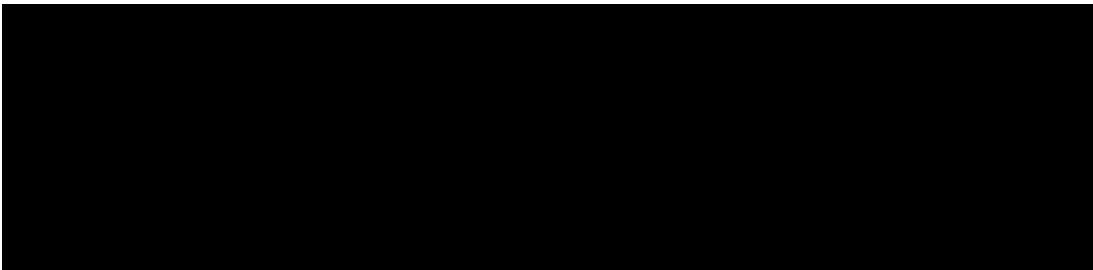
het beroepschrift met een waarde van €597,- en een wegingsfactor 1 en 1 punt voor de aanwezigheid tijdens de zitting met een waarde van €597,- en een wegingsfactor 1).

III. Beslissing

Het College van Beroep voor de Examens

1. verklaart het beroep gegrond;
2. vernietigt de beslissing van 21 december 2023 en draagt verweerster op binnen vier weken na dagtekening van deze beslissing een nieuw besluit te nemen met inachtneming van deze beslissing;
3. veroordeelt verweerster tot vergoeding van bij appellante in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.194 (zegge: éénderuit honderdvierennegentig euro);
4. bepaalt dat afschrift van deze beslissing gezonden wordt aan:
 - partijen;
 - de decaan van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen;
 - het College van Bestuur en wordt zonder vermelding van de namen van betrokkenen ter beschikking gesteld aan belangstellenden.

Amsterdam, 28 mei 2024

mr. M.M. de Roon
secretaris

mr. M.H.E. Mathon
voorzitter

Tegen deze beslissing kunt u binnen 6 weken beroep instellen bij de **Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State**, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor meer informatie zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken